

LOKALNO PRIDELANA HRANA – IZZIV SODOBNE DRUŽBE

MAJA BOŽIČNIK VASILEVA
SVŠGUGL

Mednarodna konferenca „Z lokalno pridelano hrano in
gibanjem do zdravega življenjskega sloga“

Ljubljana, 14. junij 2021

PROBLEM

- Banane, mango, avokado, liči, ananas...velika pestrost na jedilniku, so sadeži, ki so prepotovali skoraj polovico sveta, da so dosegli police slovenskih trgovin in kupca.
- Hitro postrežno domače kosilo, nas v sodobni družbi in vse večji časovni stiski usmerja k že v naprej pripravljenemu obroku, ki ga predhodno le pogrejemo.
- Večina ljudi, pa se množice okolju in zdravju škodljivih posledic v naprej pripravljenega obroka in potovanju živil skoraj polovice sveta, niti ne zavedajo.
- Količina energije, ki je potrebna za pripravo, ohlajanje, pakiranje in transport takega obroka je ogromna obremenitev za okolje.
- Kaj pa lokalno pridelana hrana, tista, ki jo kupiš pri lokalnem pridelovalcu ali jo prideláš sam doma? Je to v Sloveniji v današnjem času in pomanjkanju le tega sploh še mogoče?
- Kako onesnaževanje vpliva na lokalno pridelano hrano?

BODOČI POTROŠNIKI

V prispevku bo predstavljen pomen ozaveščanja dijakov k posegu po lokalno pridelani hrani in vplivi onesnaževanja okolja, s katerim se srečujemo tako v Sloveniji, Evropi kot globalno po svetu na hrano lokalnega izvora ter negativne posledice medcelinsko dostavljene hrane oz. živil na okolje.

RAZUMEVANJE OSNOVNIH POJMOV / POJAVOV

- srednješolsko izobraževanje - predmet kemije - s pomočjo anketnega vprašalnika odprtega tipa - poznavanje in razumevanje osnovnih okoljskih pojavov (kisli dež in ozonska luknja);
- zavedanje o kvaliteti hrane in okoljsko onesnaževanje pri medcelinsko dobavljivi hrani;
- razumevanje pojmov in njihovih posledic - 80% testirane populacije – napačno;
- za večino njih to zadnja priložnost, ko lahko narobe razumljeno in naučeno znanje spreobrnejo k pravilno razumljenim konceptom in njihovim posledicam;

METODA DELA

- VZOREC:
 - dijaki programa predšolske vzgoje Srednje vzgojiteljske šole, gimnazije in umetniške gimnazije Ljubljana
- METODE DELA:
 - zajemali so prikaz kratkih filmov na spletu – You Tube;
 - različnih laboratorijskih poskusov;
 - člankov oz. študije primerov, in različno strokovno literaturo;

Dijaki so preko dela v skupinah iskali rešitve oziroma zaključke na dve glavni vprašanji, povezani s hrano lokalnega izvora in predlogi za zmanjšanje onesnaženja.

LABORATORIJSKI POSKUSI

- Vpliv UV sevanja na material;
- Kreme z zaščitnim faktorjem;
- Dokaz kislih lastnosti in posledic plinov ogljikovega dioksida CO_2 in žveplovega dioksida SO_2
- Posledice delovanja plina SO_2 na rastlinska barvila;
- Vpliv delovanja plina SO_2 na kalitev semen leče;

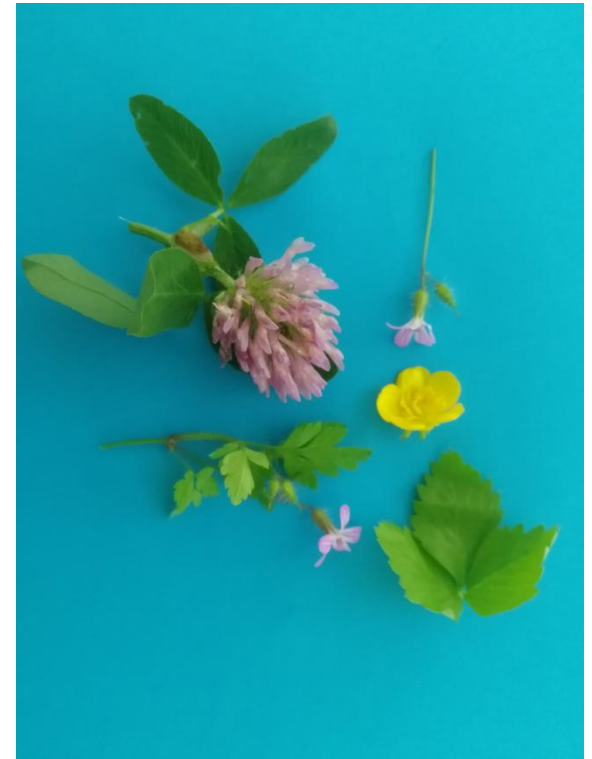
Kreme z zaščitnim faktorjem

Dokaz kislinskih lastnosti in posledic plinov ogljikovega dioksida CO_2 in žveplovega dioksida SO_2

Posledice delovanja plina SO_2 na rastlinska barvila;

Vpliv delovanja plina SO_2 na kalitev semen leče

OSTALO

- Ostale metode dela, ki smo se jih posluževali za iskanje teoretičnih osnov in morebitnih rešitev so bile in so potekale v skupinah:
- tekstovni in grafični podatki po medmrežju tako za osnove pojava ozonske luknje kot tudi za osnove kislega dežja in onesnaževanje ter medcelinski transport živil z njihovo prehransko vrednostjo in samo oskrba s sadjem in zelenjavo v Slovenskem prostoru ;
- spletni filmčki – You Tube za grafično ponazoritev vzrokov, posledic okoljskih pojavov;
- ostala knjižnična literatura.

YT- povezave

- <https://youtu.be/dmgLESI4GGU>
- <https://youtu.be/1PDjVDlrFec>
- <https://youtu.be/1b3-l4BxqGA>
- <https://youtu.be/aU6pxSNDPhs>

UGOTOVITVE

Predvideli so naslednje rešitve, ki jih lahko uresničijo in s tem zmanjšajo prispevek onesnaževanju okolja:

- uživanje hrane lokalnega izvora;
- prehranjevanje z večjim deležem hrane rastlinskega izvora;
- zmanjšanje medkontinentalnih letov;
- uporaba prevoza s kolesi ali javnega prevoza;
- boljša toplotna izolacija domov;
- izključitev električnih naprav, kadar niso v uporabi;
- posaditi drevo;
- sušenje perila na zraku;
- samooskrba z obnovljivo energijo;
- uporaba izdelkov in oblačil iz recikliranega materiala;